

Okresné riaditeľstvo
PZ Bratislava II
Odbor kriminálnej polície
4. oddelenie vyšetrovania
Mjr. Ing Okkel
Vyšetrovateľ PZ
Osvetová 4
827 49 Bratislava II

ČVS-ORP-193/4-VYS-B2-2020

Vec: Sťažnosť proti uzneseniu o odmietnutí trestného oznámenia – ohováranie
– kampaň strany SMER-SD

Týmto podávam v zákonom stanovenej lehote sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa PZ mjr. Ing. Okkela zo dňa 11.3.2020 (ČVS-ORP-193/4-VYS-B2-2020), ktorým bolo odmietnuté trestné oznámenie, ktoré sme dňa 3.2.2020 podali spoločne s Jurajom Petrovičom vo veci podozrenia, že prišlo k spáchaniu trestného činu ohovárania podľa § 373 Trestného zákona (ďalej len „TZ“). K naplneniu skutkovej podstaty tohto trestného činu mohlo podľa nášho názoru prísť v súvislosti s niektorými videami zverejnenými na facebookovej stránke Robert Fico <https://www.facebook.com/robertficosk/> a na facebookovej stránke SMER-SD <https://www.facebook.com/smersd/>. Uznesenie o odmietnutí trestného oznámenia mi bolo doručené v stredu 18.3.2020.

Sťažnosť podávam pre nesprávnosť výroku o odmietnutí trestného oznámenia, zrejmy rozpor výroku s odôvodnením, aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré uzneseniu predchádzalo.

Podľa § 10 ods. 2 Trestného poriadku „Orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.“

Z odôvodnenia uznesenia je úplne zrejmé, že vyšetrovateľ nepostupoval v súlade s týmto ustanovením a vychádzal z nedostatočne zisteného skutkového stavu veci. Odôvodnenie uznesenia je rozpísané na vyše štyroch stranách. Z toho tri strany predstavuje od slova do slova prepísané trestné oznámenie, zhruba trištvrtestrany predstavuje všeobecná úvaha vyšetrovateľa o skutkovej podstate trestného činu ohovárania a znakoch skutkovej podstaty trestného činu vo všeobecnosti, bez akejkoľvek súvislosti s obsahom trestného oznámenia.

Konkrétne sa odôvodnenie uznesenia k obsahu trestného oznámenia vyjadruje len v nasledovnej časti: „*Predmetom útoku trestného činu ohovárania je jednotlivec, toto ustanovenie nechráni právnické osoby a kolektívy. Z trestného oznámenia oznamovateľov /kandidátov na poslancov NR SR za stranu Sloboda a Solidarita/ je zrejmé, že toto podali za účelom ochrany strany Sloboda a Solidarita v predvolebnom boji, teda v danom prípade absentuje objekt trestného činu.*“

Takéto zdôvodnenie je úplne absurdné. Dôvod, pre ktorý oznamovateľ podal trestné oznámenie, nie je relevantným pri posúdení, či nejaké konanie spĺňa, alebo nespĺňa znaky

skutkovej podstaty trestného činu. Ak by uvedené malo platiť, tak by to znamenalo, že ak by obsahovo identické trestné oznámenie podal oznamovateľ, ktorý by nebol kandidátom politickej strany, tak by namietané konanie mohlo byť trestným činom, ale v prípade, že trestné oznámenie podali kandidáti politickej strany, tak to isté konanie trestným činom byť nemôže a dôvodom je, že ho podali kandidáti politickej strany.

Z trestného oznámenia je pritom úplne zjavné, že sa ním oznamovatelia nedomáhali ochrany právnických osôb – politických strán, ale ochrany konkrétnych fyzických osôb – Andreja Kisku, Richarda Sulíka a ďalších predsedov vtedajších opozičných strán pred nepravdivými údajmi, ktoré o nich širil predseda strany SMER-SD Robert Fico, resp. ďalšie osoby zodpovedné za výrobu a šírenie predmetných videí.

V trestnom oznámení je podrobne vysvetlené, v čom spočíva nepravdivosť namietaných tvrdení, ako aj to, že je zjavné, že zámerom oznámenia týchto nepravdivých údajov a šírenia nepravdivých informácií je poškodiť politických protivníkov – fyzické osoby v očiach voličov, ohroziť ich vážnosť u spoluobčanov a spôsobiť im inú vážnu ujmu v podobe odradenia voličov od voľby týchto politikov a politických strán, ktorých sú kandidátmi, a to na základe šírenia nepravdivých údajov o nich.

Nepravdivé je aj tvrdenie odôvodnenia, podľa ktorého je účelom trestného oznámenia ochrana strany SaS v predvolebnom boji. Z piatich namietaných videí obsahujúcich nepravdivé údaje o fyzických osobách, politických protivníkoch strany SMER-SD, sa tri, teda väčšina týka iba Andreja Kisku, ktorý nie je predstaviteľom strany SaS. Jedno video sa týka predstaviteľov viacerých vtedajších opozičných strán. A iba jedno video sa týka iba Richarda Sulíka, predsedu SaS. Uvedená argumentácia teda nezodpovedá skutočnosti.

V odôvodnení uznesenia sa ďalej uvádza: „*V prípade, že niektorými uvedenými skutočnosťami, ktoré sú predmetom trestného oznámenia, mohlo dôjsť k poškodeniu osôb uvedených v trestnom oznámení u osôb, ktoré sa oboznámili s citovanými príspevkami a k ich morálnej ujme, nenarušilo im to však rodinné vzťahy, ani ich to nepoškodilo v zamestnaní – neboli preradený na inú prácu, nikto im týmto konaním nezmaril podpis zmluvy, ani politickú kariéru. Nakoľko v predvolebnom boji dochádza často k vzájomnému osočovaniu predstaviteľov politických strán, bez ďalšej iniciácie k ich uskutočneniu nezakladajú trestno-právny základ. Úlohou trestno-právneho konania orgánov činných v trestnom konaní a súdov nie je v nahrádzaní občiansko-právneho konania. V danom prípade by došlo k spochybneniu nutnosti existencie občiansko-právneho konania a občianskych súdov. Trestno-právne konanie je „ultima-ratio“, t.j. posledná možnosť na obranu celospoločenských práv. Podľa § 8 Trestného zákona, trestný čin je protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákona (č. 300/2005), ak tento zákon nestanovuje inak.*

Keďže v danom prípade sa nepodarilo preukázať naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty trestného činu ohovárania podľa § 373 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona a to tak po objektívnej aj subjektívnej stránke, a ani iného trestného činu uvedeného v osobitnej časti Trestného zákona, rozhodol som tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia, ktoré týmto považujem za odôvodnenie.“

Z uvedeného odôvodnenia pritom ani v najmenšom nie je jasné, ktoré znaky skutkovej podstaty trestného činu nie sú predmetným konaním naplnené, keďže odôvodnenie obsahuje len reprodukciu trestného oznámenia, ktoré preukazuje, že naplnené sú, ďalej všeobecné úvahy vyšetrovateľa o znakoch skutkovej podstaty trestného činu bez ich akéhokoľvek vzťahnutia na namietané konanie a trestné oznámenie a stručné konštatovanie o absencii objektu trestného činu, ktorého neopodstatnenosť a absurdnosť bola vysvetlená vyššie.

S tvrdením, že trestné právo by nemalo nahrádzať prostriedky občianskeho práva, možno súhlasiť. Neznamená to však, že ak určité konanie napĺňa znaky skutkovej podstaty trestného činu, nie je možné ho považovať za trestný čin len z dôvodu, že toto konanie má znaky spôsobenia ujmy aj z hľadiska občianskeho práva a je ho možné riešiť aj prostriedkami občianskeho práva. Uvedený prístup by napríklad znamenal, že krádež by sa nemala postihovať ako trestný čin z dôvodu, že ju možno riešiť aj občianskou žalobou na vydanie veci, alebo občianskou žalobou na náhradu škody, čo by ale bolo zjavne absurdné. Aj v predmetnom prípade je zjavné, že namietané konanie napĺňa znaky skutkovej podstaty trestného činu ohovárania a odôvodnenie uznesenia to žiadnym relevantným spôsobom nespochybňuje.

Úplne absurdná je aj argumentácia tým, že namietané konanie dotknutým osobám nenarušilo „*rodinné vzťahy, ani ich to nepoškodilo v zamestnaní – neboli preradený na inú prácu, nikto im týmto konaním nezmaril podpis zmluvy, ani politickú kariéru*“. Narušenie rodinných vzťahov, či poškodenie v zamestnaní, či podnikaní, alebo politickej kariére predsa nie sú jedinými spôsobmi, ako môže šírenie nepravdivého údaju ohroziť vážnosť dotknutej osoby u spoluobčanov alebo mu spôsobiť inú vážnu ujmu. Znakom skutkovej podstaty trestného činu ohovárania navyše nie je skutočnosť, že oznámený nepravdivý údaj naozaj spôsobí niekomu ujmu, ale už samotná skutočnosť, že oznámenie tohto nepravdivého údaju je takú ujmu spôsobilé vyvolať, nemusí teda k žiadnej ujme reálne prísť.

Vzhľadom na vyššie uvedené sa domnievam, že výrok uznesenia o odmietnutí trestného oznámenia je nesprávny a neodôvodnený, a preto proti nemu podávam v zákonom stanovenej lehote túto sťažnosť.

Radovan Kazda, Bratislava

V Bratislave dňa 23. marca 2020.